

Lahden yhteiskoulun lukion Yhteiskunta- ja talouslinjan pääsykoe 25.4.2022 klo 8.30-10.00

Ohjeistus:

- Tehtävät 1 (monivalinnat) ja 2 (essee) vastataan eri konseptipapereille. Kirjoita nimesi molempiin konseptipapereihin.
- Monivalintatehtävissä on vain yksi oikea vastaus. Oikea vastaus 0,5 pistettä, väärä vastaus – 0,5 pistettä ja tyhjä vastaus 0 pistettä. Monivalintatehtävän kokonaispistemäärä on vähintään 0 pistettä.
- Kokeen maksimipistemäärä on 12 pistettä. Hakijan saama **kokonaispistemäärä** jaetaan kahdella, jolloin saadaan yhteishakuun lisättävät pisteet (maksimipisteet 6).
- Kokeesta saa poistua aikaisintaan klo 9.00. Kaikki koepaperit palautetaan kokeen valvojalle.

Tehtävä 1. Monivalintatehtävät (Oikea vastaus 0,5 p., väärä vastaus – 0,5 p. ja tyhjä vastaus 0 p.)

Pisteytys: (12 X 0,5 P → YHT 6 P)

1. Tammikuussa järjestettiin Suomen historian ensimmäiset aluevaalit. Mistä hyvinvointialueet jatkossa päättävät?

- A) kuntaverosta
- B) poliisin toiminnasta
- C) SOTE-palveluiden järjestämisestä
- D) koulutuksesta

2. Suomessa presidentinvaali on enemmistövaali. Se tarkoittaa esimerkiksi sitä, että

- A) eduskunta valitsee presidentin enemmistöllä.
- B) äännet lasketaan suhteessa puolueen saamaan äänimäärään.
- C) kansan enemmistö päättää ehdokkaat.
- D) ehdokkaan saadessa yli puolet äänistä ensimmäisellä kierroksella, voittaa hän vaalit.

3. Kulutukseen perustuvia veroja kutsutaan

- A) progressiivisiksi veroiksi.
- B) välillisiksi veroiksi.
- C) palkkaveroiksi.
- D) valtionosuuksiksi.

4. Taloudellinen huoltosuhde tarkoittaa

- A) huollettavien lasten ja vanhusten määrää.
- B) huollettavien lasten määrää.
- C) työssäkäyvien määrää suhteessa ihmisiin, jotka eivät käy töissä.
- D) vuosittaista taloudellista huoltomaksua yhteiskunnassa.

5. Kestävyysvajeeksi kutsutaan valtion talouden tilaa, jossa

- A) tulojen ja menojen suhde ei ole pitkällä aikavälillä kestävällä pohjalla.
- B) työmarkkinoiden kestävyys ei ole riittävää.
- C) on jatkuva vaje raaka-aineista.
- D) nuoriso ei työllisty riittävällä tehokkuudella.

6. Suomessa ei ole seuraavanlaista yritysmuotoa:

- A) Osakeyhtiö
- B) Toiminimi
- C) Yritysneuvosto
- D) Osuuskunta

7. Eduskunnan täysistuntoja johtaa

- A) edustuston johtaja.
- B) suuren valiokunnan puheenjohtaja.
- C) eduskunnan ryhmäjohtaja.
- D) puhemies.

8. Inflaatio on ollut ennätyskorkealla sekä Euroopassa että USA:ssa. Miten inflaatiota voidaan hillitä?

- A) Valtio voi keventää verotusta.
- B) Kotitaloudet voivat kuluttaa enemmän.
- C) Euroopan keskuspankki voi nostaa ohjauskorkoa.
- D) Kunnat voivat lisätä investointeja.

9. Millaisia tapauksia ei käsitellä käräjäoikeudessa?

- A) riitoja
- B) avioerohakemuksia
- C) rikoksia
- D) valituksia virkamiehen päätöksistä

10. Mikä seuraavista väitteistä ei pidä paikkaansa avioeroon liittyen

- A) Avioeroa voi hakea kumpikin puoliso yhdessä tai yksin.
- B) Avioerohakemuksesta alkaa puolen vuoden harkinta-aika.
- C) Avioeron yhteydessä tehdään ositus eli puolisoitten omaisuus jaetaan avio-oikeuden mukaisesti.
- D) Eron voi saada ilman harkinta-aikaa, jos puolisoit ovat asuneet erillään vuoden ajan.

11. Mikä on rikosoikeudellisen vastuun ikäraja?

- A) 18-vuotta
- B) 15-vuotta
- C) 12-vuotta
- D) Alaikärajaa ei ole

12. Mikä on stagflaatio?

- A) talous kasvaa ja hinnat nousevat.
- B) talouskasvu on pysähtynyt ja hinnat nousevat.
- C) hinnat laskevat ja talouskasvu on pysähtynyt
- D) talouskasvu

Tehtävä 2. Essee (Vastaa eri konseptipaperille kuin monivalintatehtävät)

Pisteytys:

- A) 1 P
- B) 5 P

YHT 6 P

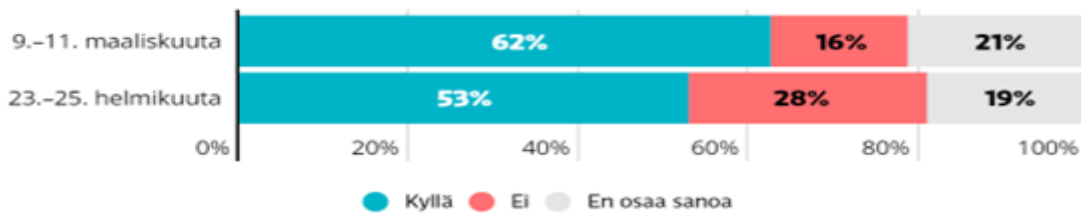
Tarkastele Taloustutkimuksen 2022 laatiman kyselyn tuloksia Suomen Nato-jäsenyydestä (Tulisiko Suomen liittyä sotilasliitto Naton jäseneksi?).

- A) Kerro muutoksista, joita suomalaisten vastauksissa on tapahtunut helmikuusta maaliskuuhun 2022?

1 P

Nato-jäsenyyden kannatus on noussut

Tulisiko Suomen liittyä sotilasliitto Naton jäseneksi?

Lähde: Taloustutkimus 2022, grafiikka: Ilkka Kemppinen / Yle

Lähde: Ylen uutinen 14.4.2022 <https://yle.fi/uutiset/3-12354756>

- B) Esseekysymys. Mitä hyviä ja huonoja puolia Suomen Nato-jäsenyydellä voisi olla?

Pisteytys: 5 hyvää puolta 2,5 P (0,5 P / 1 perusteltu hyvä puoli), 5 huonoa puolta 2,5 P (0,5 P / 1 perusteltu huono puoli)
YHT. 5 P